

Putovanje u Moskvu Srijeda, 4.kolovoza 2010.

Nakon nešto više od jednog sata leta prilazimo predgrađima Moskve. Nema naoblake ali se ništa ne vidi. Posvuda dim od brojnih požara u stepi. U zrakoplovu se osjeti miris dima i paljevine. Slijetna staza se razaznaje tek nekih desetak metara iznad tla. Što li ćemo uspjeti vidjeti od grada? Čekamo autobus, a neki pušači se vraćaju izvana tvrdeći da je vani nemoguće disati. Javlja se i drugi putnici s opaskom kako je znatno povišena koncentracija CO₂ opasna po zdravlje. Kod nekih se javlja panika izražena zahtjevom da se poduzme sve kako bi se oni čim prije vratili

u Hrvatsku. Ali to nije jednostavno. Sva mjesta u zrakoplovima su odavno rasprodana. Naš vodič Nikola odmah zove agenciju iznoseći problem. Povratak se može riješiti tek za dan dva. Napokon, stigao je autobus. Tek tada izlazim u zadimljenu atmosferu. Jako je vruće a sunce se zbog dima ne vidi. Srećom dim ne izaziva iritaciju i kašalj. Međutim, iznenađenje je tak na pomolu. Pristigli autobus izgleda derutno. Netko kaže da je iz razdoblja od prije „prestrojke“, a ja bih rekao da je iz Staljinovog doba. Primjećujem posve razbijeno vjetrobransko staklo, a drugi da su stražnja vrata vezana žicom kako se ne bi u vožnji otvorila. U njemu nema niti klime, ali niti ventilacije. Preostaje nam vožnja do Moskve uz otvorene krovne prozore, vrućinu i dim. Druga mogućnost je ostati i čekati nekoliko sati novi autobus. Ja sam za varijantu odlaska do grada i ovakvim autobusom. Krenuli smo. Gužve na cesti su strašne. Još je i dobro kada se krećemo. Ulazi malo zraka, pa makar s dimom. Ali kada stane vrućina postaje neizdrživa. Mokri smo kao miševi. Nakon jednog sata stižemo u grad i napuštamo autobus u nadi da će nas dočekati bolji.

Zadržavamo se u rashlađenom trgovačkom centru. Potom odlazimo u šetnju prema Crvenom trgu. Podno zidina Kremlja (utvrde) nalazi se spomenik herojima iz II. SR. Vojnici koji drže počasnu stražu preznjavaju se pod velikim vojničkim kapama (šapkama). Povremeno dolazi vojnik koji im briše znoj s lica, kako bi izdržali svoju jednosatnu smjenu. Prolazimo pokraj konjaničkog spomenika Žukovu, ruskom vojskovođi. Uz Povijesni muzej ulazimo na Crveni trg. Prisjećamo se iz ruske povijesti nekih imena. Moskvu je osnovao sredinom 12. st. princ Juri Dugoruki. Godine 1547. Ivan Grozni postaje carem. Nakon njegove smrti 1598. na prijestolje dolazi Boris Godunov, koji umire 1605. Idući veliki car je Petar Veliku koji početkom 18. st. prijestolnicom proglašava Petresburg, premda su se svi kasniji carevi i dalje krunili u Moskvi. S boljševičkom revolucijom uprava se 1918. ponovno vraća u ovaj grad. Grad osobito jača nakon 1922. kada je proglašen glavnim gradom nove države - SSSR-a.

Na Crvenom trgu trebao bi se vidjeti Lenjinov mauzolej, a na drugom kraju trga Crkva Vasilija blaženog (tzv. Pokrovna crkva). Zbog dima ništa se od toga ne vidi. Tek se naziru obrisi utvrde Kremlja s njegovim tornjevima. Na sred trga s desne strane nalazi se mauzolej izgrađen od crvenog mramora. Velikim pozlaćenim slovima na njemu piše LENIN. Izgrađen je 1924. kada je u njega položeno balzamirani tijelo vođe boljševičke revolucije. Nekada su ovdje bili nezamislivo dugački redovi onih koji su ocu revolucije dolazili odati počast. Danas tih redova više nema. Ulaz je slobodan ali je posjet moguć samo tri dana u tjednu, od 10 do 13 sati. Očito je zanimanje samo kod turista. Staljinovo tijelo je 1953. položeno uz Lenjina, ali ga je Hruščov, revizijom njegove uloge u ruskoj povijesti, premjestio izvan mauzoleja. Tako se danas njegova bista može vidjeti uz sam mauzolej s drugim velikanima sovjetske povijesti. Crveni trg dugačak je preko 700 metara. Na njegovom drugom kraju nalazi se Pokrovna crkva, jedna od najpoznatijih moskovskih vizura.

Izgrađena je 1561. u slavu Ivana Groznog. Njena vanjska ljepota i razigranost kupola i tornjeva jednaka je njenoj unutarnjoj ljepoti s brojnim freskama i ikonama. Za ulaz se plaća 200 rubalja (oko 40 kuna), uz doplatu za slikanje (160 rubalja). Crveni trg nam je poznat po vojnim paradama u vrijeme SSSR-a s političkim, državnim i vojnim vođama na tribini. Tribina se nalazila ispred velike robne kuće GUM, nasuprot Lenjinova mauzoleja. Na tribinu su se nalazili svi vođe, od Staljina, preko Hruščova do Jelcina i Gorbačova.

Vidljivost je slaba, pa odlazimo prema našem novom autobusu. Nije to onaj moderni s dobrom klimom, ali hlađene kako – tako radi. I dalje nam je vruće. Odlazimo u panoramsko razgledavanje grada. Vidi se slabo jer je dim gust. Na vidikovcu, iznad olimpijskog stadiona, neizdrživo je vruće. Ugodno je popiti rashlađeni kvas. Na drugoj strani, jedva se nazire, najveća zgrada tzv. Staljinovih sestara (ima ih sedam). To je Univerzitet Lomonosov. Šteta. Više ne razmišljamo o razgledu već o rashlađenom hotelu i ugodnom tuširanju. Ali velike gužve na cestama ne dopuštaju brzi dolazak u hotel. Milimo najvećom ulicom – Prospekt mira. Napokon, pred nama ogromna građevina. To je naš hotel Cosmos. Klima radi.

Hotel Cosmos izgrađen je za OI 1980. Ima čak 1.700 soba. U glavnom holu brojne su trgovine. A ljudi koji prolaze ili razgovaraju kao da su u kuli Babilonskoj. Sve bruji od različitih jezika. U vrevi se naziru različite fizionomije ljudi. Jedni uz druge sjede Arapi i Izraelci, a Indijac s tipičnim turbanom kupuje nešto. Za žene u dugim haljinama i kose pokrivene maramama znam da su iz islamskog svijeta. Pred liftovima stoje ljudi iz osiguranja. Bez hotelskog dokumenta nije moguće proći. Bez obzira na sve ovo hotel, a osobito njegov restoran, odiše socijalistički. Nedostaje onog zapadnjačkog, ili istočnjačkog, glamura.

Agencija se želi oduži za neugodnost s autobusom pa nas časti večerom u obližnjem restoranu. Kako sutra nemamo ništa organizirano vodič nam predlaže kao mogućnost posjet obližnjem gradu Zagorsku, sjedištu Ruske Pravoslavne crkve. Uz doplatu od 25 eura tamo ćemo provesti sutrašnji dan. Idemo gotovo svi.

prof.dr.sc. Darko Ropac